

Gedistilleerd

Nieuwsbrief Vrienden van het Jenevermuseum

www.jenevervrienden.nl

Nieuwsbrief februari 2021

Beste Vrienden

Dit is de eerste Gedistilleerd in het nieuwe jaar en daarom wil het bestuur jullie nog een fijn en gezond jaar toewensen. We hebben elkaar niet de hand kunnen schudden. Het proostmoment hebben we helaas online moeten doen bij het uitzenden van de nieuwjaarsjeneverquiz op 17 januari. Terwijl ik dit schrijf, sneeuwt het buiten en blaast de wind de sneeuw in wervelingen door de lucht. Voor velen is deze winterperiode een welkome afleiding van de dagelijkse coronasores. Het coronanieuws werd even verdrongen door sneeuw- en schaatspret. Ik neem aan dat de kou voor veel Vrienden een welkome aanleiding is geweest voor het nuttigen van een "hartversterkertje".

Het bestuur staat voor de moeilijke taak om een voorspelling te doen over de planning voor het komende jaar. Wanneer kunnen we weer zoals vanouds activiteiten organiseren? Hoelang moeten we ons nog noodgedwongen blijven beperken tot communi-

catie op afstand? Het vaccineren is momenteel volop bezig, maar wanneer vertaalt zich dat in meer vrijheid?

Het bestuur schat in dat we tot de zomer nog wel met beperkende maatregelen te maken zullen hebben, en heeft haar plannen daarop afgestemd.

Zo willen we de Algemene Ledenvergadering in aangepaste vorm organiseren. Zie daarvoor het betreffende artikel in deze nieuwsbrief.

Verder hebben we in de komende maanden twee online Locomotieflezingen gepland.

De voorbereidingen voor de Vriendenfles 2021 zijn weliswaar bezig, maar wanneer en waar de presentatie zal kunnen plaatsvinden is nog ongewis.

Niettemin blijven we optimistisch en moeten we verder. Daarom de oproep van Ludo Verlinde in deze nieuwsbrief.

Binnen het museum liggen de zaken ook niet stil. Ton Heuchemer heeft in samenwerking met de directeur a.i. een stukje geschreven over de veranderingen in en om het museum. Omdat naar verwachting het museum nog lang gesloten zal blijven, wordt hard gewerkt aan een studioruimte op de Graanzolder, zodat het museum (en de Vrienden) zelf, zonder (dure) hulp van buitenaf, online uitzendingen kan blijven verzorgen zoals de Stokersproeverij. Zie elders in de nieuwsbrief.

Jos Poolman, voorzitter

Van Nieuwjaarsreceptie naar Nieuwjaarsjeneverquiz.

De jaarlijkse nieuwjaarsreceptie samen met het Jenevermuseum, het Jenevergilde en de Zakkendragers kon helaas niet doorgaan. Naarstig werd naar een alternatief gezocht, dat live via internet kon worden uitgezonden. Dit werd gevonden in een nieuwjaarsjeneverquiz, uitgezonden op 17 januari. In een gezamenlijke werkgroep werd dit

idee uitgewerkt. Om te zorgen dat de vragen divers waren, werden 6 thema's onderscheiden: het jeneverambacht, jenever in de stad, jenever in kunst en architectuur, jenever in muziek en in gedichten, jenevertrivia en jeneverdistillateurs en -merken. Desgevraagd heeft een zestal kenners van de (geschiedenis) van jenever vragen aangeleverd. Dank hiervoor aan Cok Boes, Ronald Ferket, Laurens Priester, Hans van der Sloot, Ton Vermeulen en Julia van Weijen*. Het aantal aangeleverde vragen was zo groot, dat er nog genoeg in portefeuille zit voor een volgende quiz! Er waren mooie prijzen voor de winnaars.

De uitzending begon met nieuwjaarswensen van de burgemeester en de diverse voorzitters. Daarna kwam het vragenspel op gang. Zo'n 40 mensen hebben mee-

gedaan. De drie uiteindelijke winnaars waren: Reinier Scheeres, Marianne Ames en Leen van Andel.

Behoudens wat technische problemen met het geluid - gelukkig niet tijdens de quiz zelf - kon teruggekeken worden op een geslaagde activiteit.

Met dank aan het museum voor de belangeloze inzet van personeel en apparatuur.

Jos Poolman, voorzitter

*Mocht u zich als kenner gepasseerd voelen, troost u: de leveranciers van de vragen mochten niet meedoen aan de quiz.

Stokersproeverij, 27 februari

Na het succes van het Stokersfestival in december jl. en de roep om herhaling is het Jenevermuseum alweer bezig met een nieuw evenement nl. De STOKERSPROE-VERIJ. Deze zal plaats vinden op zaterdag

27 februari a.s.

De deelnemende producenten zijn kleine distillateurs die ambachtelijk stoken en veel te vertellen hebben. Dit zijn:

Otenba	met Gin
Anker Weesp	met Jenever
Lubberhuizen	met Eau de Vie
Dik en Schil	met Orangello
Kalkwijk	met Islay Genever
Stokerij Texel	met Texel Gin
Van Toor	met Moutwijnlikeur
Vording	met Gin
Jenevermuseum	met Stokerstrots 2020

Het te verwachten aantal beschikbare pakketten of boxen is na de ongeveer 110 in december nu gesteld op 200 stuks. Natuurlijk gaat dit allemaal weer via ZOOM. De presentatie is in handen van hoofdstoker Rutger Vismans, bijgestaan door de andere stokers van het museum als side-kicks voor het beantwoorden van de vele vragen. Wil je meer informatie over deze proeverij? Neem dan contact op met het Jenevermuseum telefoonnummer: 010-2469676. Tickets zijn te koop via: <https://aanmelden.jeneverfestival.nl/>

Ton Heuchemer, Vriend en Stoker in het Jenevermuseum

Algemene Ledenvergadering

Er komt een Algemene Ledenvergadering aan! Het is volstrekt duidelijk dat een ALV in fysieke zin er in de eerste helft van dit jaar niet in zit. Evenals vorig jaar zal deze op digitale wijze plaatsvinden. De mogelijkheid om per e-mail op de stukken te reageren

wordt weer opengesteld. Er komen echter twee aanpassingen. De eerste is dat we qua tijdstip weer teruggaan naar het (vroeger) voorjaar, het bestuur denkt aan de periode half maart – half april. De tweede aanpassing is dat we op de laatste dag dat u uw eventuele e-mailreactie kunt sturen, tevens online een beeldvergadering organiseren, hoogstwaarschijnlijk via ZOOM. De uitnodiging hiervoor ontvangt u bij de vergaderstukken. We zullen u dan dringend verzoeken uw deelname aan de beeldvergadering vooraf kenbaar te maken.

Kees Reichardt, secretaris

Locomotieflezing online op 14 maart

We hebben John Keuris van Distilleerderij Keuris uit Woerden bereid gevonden om ons op **14 maart** te vertellen over zijn ervaringen als kleine distillateur. Kijk alvast op

zijn website: www.keuris.nl. Hij heeft veel kennis over grondstoffen en uiteraard over het productieproces. Ook heeft hij veel ervaring met zelfbouw en hoe je desalniettemin de smaak op een hoog niveau kan brengen.

De lezing zal starten om **15:00 uur**. Jullie krijgen een week vóór de lezing een link toegestuurd. Jullie kunnen een kwartier van tevoren de link al activeren.

Jos Poolman, voorzitter

Afhalen Vriendenflessen van 2020.

Met de bekende tegoedbon kan de Vriendenfles worden opgehaald in het museum. Het museum is in verband met Corona voor onbepaalde tijd gesloten.

Echter, de slijterij is gedurende deze periode wél geopend van dinsdag tot en met

zondag van 11.00 tot 17.00 uur. De slijterij is bereikbaar via de voormalige ingang aan de Lange Haven.

In de slijterij kan de Vriendenfles tegen inlevering van de tegoedbon worden opgehaald.

Contributie

De betaaltermijn van de facturen voor 2021 is gesteld op 30 dagen na factuurdatum. Betaal op tijd. Dat voorkomt een betalingsverzoek (en voorkomt veel werk voor mij).

Leo van Adel

Veranderingen Jenevermuseum

Wat zijn de plannen van het Jenevermuseum en wat gaan wij als Vrienden hiervan merken?

Van boven naar beneden:

De **Graanzolder** op de 3^e verdieping, voorheen een Escape room, is veranderd en zal gebruikt gaan worden voor grotere partijen, vergaderingen en tentoonstellingen/workshops. Ook komt hier een permanente tv-studio voor het verzorgen van online lezingen, interviews of presentaties.

Van de **Melcherszaal** waar voorheen het Proeflokaal was gevestigd, is de vloer gerepareerd en is het restant van het buffet verwijderd. Deze zaal kan nu in zijn geheel gebruikt worden als tentoonstellingsruimte voor exposities met als thema: relaties met Schiedam en Jenever in de ruimste zin.

De Branderij op de begane grond was hard toe aan groot onderhoud, hetgeen na het aantreden van Peter Elderman als interim-directeur voortvarend ter hand genomen is. Zowel de beide ketels als de koelvat en de afzuiginstallatie in de rookkanalen worden geïnspecteerd en zo nodig vernieuwd of aangepast.

Ook de steeg tussen het Museum en de Havenkerk met de nieuwe naam: **LOCOMOTIEFSTEEG**, wordt drastisch aangepakt. Van twee halve stegen tussen de Hoogstraat en de Lange Haven wordt nu een lange doorlopende steeg gemaakt, zodat de Museumingang van 2 kanten te bereiken is. De bestrating van de steeg zal

voorzien worden van afdrukken van zogeheten **BRANDIJZERS**, oude brandmerken van de Schiedamse Distillateurs. Dit is een project van de Schiedamse kunstenaar Sjef Henderickx en wordt mede financieel ondersteund door de Vrienden. E.e.a. zal in de loop van de eerste helft van dit jaar gerealiseerd worden.

De advertentie voor een nieuwe directeur is inmiddels geplaatst. Dus ook op deze positie zal het museum binnenkort weer goed bezet zijn.

P.S. De slijterij is ondanks de lock-down nog altijd geopend voor een goede borrel.

Ton Heuchemer, Vriend en stoker in het Jenevermuseum.

Doe mee!

Uit de ledenraadpleging blijkt dat de Vrienden de steun aan het Jenevermuseum hoog in het vaandel hebben staan en dat ook de onderlinge vriendschappelijke band als zeer belangrijk wordt ervaren.

De activiteitencommissie is het hart van deze onderlinge band en het bestuur hecht daarom zeer veel belang aan het bestaan hiervan.

De wens van het bestuur is dat de commissie zelfstandig aan de slag gaat, waarbij een bestuurslid aanspreekpunt wordt namens het bestuur.

Uiteraard kunnen activiteiten (behoudens via zoom en teams) pas plaats vinden na de coronatijd.

Aan welke activiteiten kunnen wij denken?

- Excursies, 2 á 3 keer per jaar zoals Zuidam, Hasselt, Antwerpen.
- (Online) lezingen o.a. Leo Fontijne en verdere inbreng van Wim Lagendijk.
- Online quizen.
- Soosactiviteiten bij de Locomotief.
- Ruil- en verkoopbeurs jeneveralia.
- Werving leden o.a. bij activiteiten van het jenevermuseum.

Graag willen wij jullie uitnodigen om mee te

denken en naar behoefte mee te helpen. Meld je aan op het volgende emailadres: ludo.verlinde@telfort.nl.

Ludo Verlinde, penningmeester a.i.

De geheimen van de Nederlandse jenevers - Weer Nederlandse moutwijn stoken

Omstreeks 2000 zijn micro-stokers begonnen met het zelf stoken van moutwijn. Er zijn nu 27 stokers, die 55 jenevers lokaal te koop aanbieden. De laatste industriële moutwijnfabriek Hollandia verdween uit Schiedam in 1988. Sindsdien betrekken alle grote distillateurs de moutwijn volgens ieders eigen recept van Filliers in België. Herman Jansen met Notaris en Nolet met Ketel 1 hebben later een start gemaakt om weer moutwijn in Schiedam te stoken. Maar de echte doorbraak kwam waarschijnlijk na het succes van micro-brouwers die smaakvollere biertjes gingen brouwen. Vanwege de waardering bij de consument van smaak, ambacht en lokaal product zijn de micro-stokers ook begonnen. En met succes! Stoker van het eerste uur is Aart van der Linde met zijn Fysk Hynder Distillery in Bolsward. Zijn Us Heit Korenwijn wordt op duurzame wijze geproduceerd. In een kenniscirkel wordt nauw samengewerkt tussen grondstoffenleveranciers en slijters, horeca en collega's. Johan Horstman in Losser, ook een van de eersten, is in België bij de stoker van het jenevermuseum in de leer geweest. Mogelijk meer bekend bij u zijn Brandrij/Stokerij P. Rijnveen uit Dordrecht, Graanbrandrij De Ijsvogel te Arcen of Stokerij Sculte in Ootmarsum. Allen zijn gedreven stokers. Ze selecteren persoonlijk hun granen, controleren zelf het mouten, de gist en het water en vervolgens stoken ze zeer zorgvuldig. Afwijkingen worden niet getolereerd. Het hoeft geen betoog dat dit vakmanschap voortreffelijke jenevers oplevert. Vanaf 2015 begon een nieuwe groep stokers. Ze gebruiken natuurlijk een koperen ketel zoals Distilleerderij de Tok in Barneveld en Distilleerderij De Groene Draak te

Apeldoorn en laten lokaal graan in hun buurt mouten. Stokerij Wagging Finger in Deventer heeft een uniek businessmodel. De stoker Erik Molenaar heeft een platform ingericht van eensgezinde individuen die hun kennis en passie delen, in de distilleerderij participeren en hun ideeën delen. Vanaf 2018 zijn er nog velen begonnen. Laten we afwachten of hun distillaten na drie jaar opslag in de smaak vallen. De volgende keer zal ik meer vertellen over nieuwe distillateurs, die hun nieuwe jenever nationaal en internationaal op de kaart willen zetten.

Wim Lagendijk

Mijn mailadres is wimlag@gmail.com voor al uw vragen.

Uw vraag over een Nederlands merk dat nog te koop is?

Zoals u misschien weet zijn er ruim 450 jenever in Nederland te koop. Alle stokers/distillateurs/eigenaren van de merken zijn in kaart gebracht. In deze rubriek worden

die merken alleen in vogelvlucht behandeld. Mocht u een merk tegengekomen zijn (bij de slijter of supermarkt of café) waar u meer van wilt weten, stuur mij dan een mail.

wimlag@gmail.com

Wim Lagendijk

Het recept van Pinneke Proost

Voor ingewijden is dit de titel van een boekje, gemaakt in de Tweede Wereldoorlog, getekend door de studio van Marten Toonder en uitgegeven in 1995 in een oplage van 300 exemplaren. Een verzamelobject dus. Opdrachtgever was Herman Jansen, die er het handelsmerk "Kabouter" in zag. Wie herinnert zich niet de slogan "Drink louter Kabouter"? "Het recept van

Pinneke Proost" is meegenomen in een artikel, dat Hans van der Sloot heeft geschreven voor het Historisch Jaarboek Schiedam 2020, dat eind maart/begin april uitkomt. Er is een nauwe relatie met de Tweede Wereldoorlog, het verzet, Erik Hazelhoff Roelfzema, 'verzets'-café Ruiter en het merk "Kabouter". Hans is bereid om online in april een Locomotiefle-

zing te houden over dit onderwerp. Jullie worden nog geïnformeerd over de juiste datum.

Aansluitend willen we in een of twee online-sessies het verhaal van Pinneke Proost voordragen. Ook daar worden jullie nog nader over geïnformeerd.

Jos Poolman, voorzitter
